

การศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษาคณะบ้านลุ่มแบนด์ A STUDY OF CONTEMPORARY THAI MUSIC: A CASE STUDY OF BAN LUM BAN

ศรัณย์ ส่องทวน^{1*} และ วีระ พันธุ์เสื่อ²

Sarun Songtoun^{1*} and Veera Phansue²

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 11 ซอยสุขุมวิท 23 แขวงคลองเตยเหนือ เขตวัฒนา กรุงเทพฯ 10110^{1,2}
Srinakarinwirot University, 114, Sukumwit 23, Klongtoeynue Sub-district, Wattana District, Bangkok 10110^{1,2}

*Corresponding E-mail: sarun.oui@g.swu.ac.th

(Received: 3 Jul, 2021 ; Revised: 8 Dec, 2021; Accepted: 21 Dec, 2021)

บทคัดย่อ

การศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาบริบท และการประสมวง รวมทั้งบทเพลงอันเป็นเอกลักษณ์ของวง ผลการศึกษาพบว่า วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ เกิดขึ้นจากแนวคิดในการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ว่าจ้างงานในงานต่าง ๆ โดยสมาชิกส่วนใหญ่จะเป็นญาติพี่น้อง ซึ่งปัจจุบัน มีนางสาววรารภรณ์ ชมกลิ่น ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าวง และมีบทบาททางสังคม 2 ด้านด้วยกัน คือ ด้านการอนุรักษ์ วัฒนธรรม และด้านการช่วยเหลือสังคม ทั้งนี้ยังมีการจัดการบริหารวงดนตรี 4 ด้านตามหลักการบริหาร 4 M คือ ด้านการบริหารบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านการจัดการอุปกรณ์ และด้านการบริหารจัดการ ทางด้านการประสมวง มีการนำเครื่องดนตรีตะวันตกมาบรรเลงร่วมกับเครื่องดนตรีไทย มีรูปแบบการจัดวงดนตรี 3 รูปแบบ ได้แก่ รูปแบบขนาดเล็ก รูปแบบขนาดกลาง และรูปแบบขนาดใหญ่ มีการแบ่งประเภทบทเพลงออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ เพลงไทยแบบฉบับ เพลงที่นำทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ และเพลงไทยสมัยนิยม ซึ่งบทเพลงที่นำมาวิเคราะห์เป็นบทเพลงที่มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะแตกต่างจากต้นฉบับ กล่าวคือ มีการใช้เครื่องดนตรีไทย ในการบรรเลงค่อนข้างมาก และนิยมนำมาบรรเลงบ่อยครั้งเมื่อมีการแสดง ได้แก่ เพลงโหมโรงโอยเรศ เป็นบทเพลงที่มีการพัฒนาในรูปแบบวงดนตรีไทย มีการใช้คีย์บอร์ดเป็นเครื่องดำเนินคอร์ดและบรรเลงทำนองบ้างในบางครั้ง เพลงฝนนี้ เป็นบทเพลงที่มีการดัดแปลงให้แตกต่างจากต้นฉบับ คือนำเครื่องดนตรีไทยมาบรรเลงตามโน้ตเพลงไทย แบบฉบับ และเพลงเทพธิดาผ้าซิ่น เป็นบทเพลงที่ให้ความสำคัญกับเครื่องดนตรีไทย เครื่องดนตรีตะวันตก เป็นเครื่องดนตรีที่สนับสนุนเสียงของดนตรีไทย โดยเมื่อมีการบรรเลงร่วมกันจะมีการเทียบเสียงของเครื่องดนตรีไทย ให้ตรงกับเสียงของเครื่องดนตรีตะวันตกในบันไดเสียง Bb Major ทุกบทเพลง

คำสำคัญ: วงดนตรีไทยร่วมสมัย, บทบาททางสังคม, การประสมวงดนตรีไทย

¹ นิสิตหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขามานุษยวิทยารังสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

² ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สาขามานุษยวิทยารังสิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะศิลปกรรมศาสตร์

ABSTRACT

The purpose of this study was to examine the context and the mix of multiple instruments, including the unique songs of the contemporary Thai music band, Ban Lum Band. The results of the study showed that the contemporary Thai music band of the Ban Lum Band arose from the idea of providing more alternatives for employers in many events and most of the members were relatives. In addition, there were four aspects of band management based on 4M management strategies, consisting of personnel management, budgeting, instrument management, and management. In terms of mixing of the multiple instruments, there were Western classical instruments played with traditional Thai classical instruments. Hence, there were three formats of music band arrangements: a small, a medium and a large format. Moreover, there were three types of songs, including traditional Thai music, music that used traditional Thai melodies, and popular music. Then, the song that was analyzed was a unique song and different from the original, which used a lot of Thai instruments when performing Hom Long Ai Yaret music, there was a song in the form of Thai music band. It had a keyboard used as an instrument to perform the chords and sometimes the melodies. Thus, a Fanni song was one that had been modified to be different from the original, and used Thai classical instruments to perform according to traditional Thai music notes. Furthermore, the Tep Thi Da Pha Sin song focused on Thai classical instruments. While western instruments supported the sound of Thai music. When they were performed together, Thai instrument sound would be compared to the sound of western instruments in every Bb Major scale.

KEYWORDS: Contemporary Thai Music Band, Social Roles, Thai Ensembles

บทนำ

ดนตรีร่วมสมัย มีบทบาทมากขึ้นช่วงหลัง พ.ศ. 2547 เป็นต้นมา ถูกนิยามความหมายใหม่ ด้วยระบบธุรกิจบันเทิงที่ถูกควบคุมด้วยการสื่อสาร และกลไกทุนนิยม มีระบบการสร้างคุณค่าความเป็นไทย ด้วยกิจกรรมร่วมกับศิลปะแขนงอื่น ๆ มีบุคลากรที่ได้รับการยอมรับของสาธารณชน ผ่านกระบวนการโฆษณาประชาสัมพันธ์และสื่อเทคโนโลยี มีการประพันธ์เพลงขึ้นใหม่ โดยใช้การเรียบเรียงเพลงเก่าหรือเพลงที่มีอยู่แล้วให้มีความน่าสนใจในรูปแบบเฉพาะตัวมากขึ้น พัฒนาการของดนตรีจึงใช้เวลาในการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างมีความรวดเร็ว ทุกวงจะเน้นการทำงานแบบทีมเวิร์ค ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้ง่าย กรอบของสุนทรียะในการชมดนตรีเปลี่ยนจากการฟัง เป็นการดูโดยเน้นความสนุกสนานบันเทิงเป็นหลัก (อานันท์ นาคคง, 2556, น. 107) ซึ่ง ปัญญา รุ่งเรือง (2546, น. 172) อธิบาย คำว่าดนตรีร่วมสมัยว่าเป็นคำนิยามของวงดนตรีร่วมสมัยทุกประเภทนั้นจะขึ้นอยู่กับตามยุคสมัย ทั้งสภาพบริบททางสภาวะจารีต และวัฒนธรรมการเปลี่ยนแปลงทางสังคม กล่าวคือสังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงค่อนข้างรวดเร็ว ทำให้ความเป็นวัฒนธรรมในบทบาทหน้าที่ทางดนตรีไทยที่เป็นแบบแผนดั้งเดิมนั้นเริ่มถูกลดทอนลง ทำให้ในปัจจุบันสังคมไทยเริ่มมีการสร้างวงดนตรีที่มีการประสมวงระหว่างเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตก เข้ามามากขึ้นเพื่อฟื้นฟูเอกลักษณ์ความเป็นวงดนตรีที่เคยถูกลดทอนลงให้เป็นที่ยอมรับซึ่งทำให้ปัจจุบันมีการเล่นดนตรีไทยแบบประสมวงกับเครื่องดนตรีตะวันตกเกิดขึ้นหลายวง และแพร่หลายมากขึ้น

วงดนตรีไทยร่วมสมัยที่มีความโดดเด่นและมีความน่าสนใจ ซึ่งมีลักษณะและรูปแบบการบรรเลงบทเพลงที่เป็นเอกลักษณ์และเป็นวงดนตรีร่วมสมัยวงหนึ่งที่เหมาะสมในการศึกษาการประสมวงทางด้านเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกนั้นคือ วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ซึ่งเป็นวงดนตรีไทยร่วมสมัยอีกวงหนึ่งในปัจจุบันที่ยังมีการบรรเลงเพลงประกอบพิธีกรรมทางศาสนา

และการบรรเลงเพื่อความบันเทิง โดยเป็นวงดนตรีเพียงวงเดียวในเขตที่ตั้งซึ่งมีการปรับเปลี่ยนการประสมวงเพื่อให้เป็นทางเลือกสำหรับผู้ว่าจ้าง มีการประสมวงระหว่างดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก ซึ่งสมาชิกทุกคนสามารถบรรเลงได้ทั้งเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตก โดยผู้ถ่ายทอดความรู้และทักษะความสามารถทางด้านดนตรีให้กับนักดนตรีในวง คือ นายแจ่ม ชมกลิ่น ซึ่งการบรรเลงเพลงของคณะบ้านลุ่มแบนด์ มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว กล่าวคือเป็นมีการนำเพลงที่มีรูปแบบเดิมมาปรับเปลี่ยนโดยใช้บันไดเสียงแบบดนตรีตะวันตก บทเพลงที่นำมาบรรเลงสามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภท คือ 1. เพลงไทยแบบฉบับ 2. เพลงที่นำทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ 3. เพลงไทยสมัยนิยม นอกจากนี้สมาชิกในวงส่วนใหญ่เป็นลูกหลานหรือเครือญาติของนายแจ่ม ชมกลิ่น ซึ่งถือว่าเป็นการสืบทอดเอกลักษณ์ทางดนตรีให้แก่รุ่นลูกรุ่นหลาน เพื่อให้มีวิชาติดตัวจนสามารถนำไปประกอบอาชีพเพื่อหารายได้เลี้ยงครอบครัวจากทักษะทางดนตรีที่ได้รับการถ่ายทอดได้อย่างมีความภาคภูมิใจในการสืบสานเอกลักษณ์ทางด้านดนตรีของบรรพบุรุษ (วิจิตพัทธ์ วิจิฉฉัย, สัมภาษณ์, 2563)

จากความสำคัญดังกล่าว ผู้วิจัยจึงมีความต้องการที่จะศึกษาประวัติความเป็นมา รวมถึงบริบทต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยร่วมสมัยคณะบ้านลุ่มแบนด์ ในประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐาน บทบาทของวงดนตรีที่มีต่อสังคม การบริหารจัดการวง ลักษณะการประสมวง และการนำบทเพลงที่มีความนิยมในการบรรเลงมาวิเคราะห์เพื่อแสดงให้เห็นถึงความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวของวงดนตรีไทยร่วมสมัยคณะบ้านลุ่มแบนด์ ทั้งยังเป็นการสร้างองค์ความรู้ใหม่ให้กับผู้วิจัยรวมถึงเป็นการสร้างประโยชน์ต่อผู้ที่ต้องการศึกษาดนตรีร่วมสมัยหรือองค์ประกอบต่าง ๆ สืบต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์
2. เพื่อศึกษาการประสมวงและบทเพลงของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ที่ใช้ในการบรรเลง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ เป็นการศึกษาเรื่องดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษาคณะบ้านลุ่มแบนด์ โดยใช้วิธีการวิจัยเชิงพรรณนา ซึ่งผู้วิจัยแบ่งขั้นตอนการทำงานและวิธีศึกษาได้ดังนี้

1. ศึกษาข้อมูลจากการสัมภาษณ์ การเขียนและจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเอกสาร ตำรา วารสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ทำการลงภาคสนามเก็บข้อมูลและทำการสัมภาษณ์ผู้ที่มีความรู้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ โดยการสัมภาษณ์จะเป็นแบบไม่เป็นทางการ ซึ่งใช้ร่วมกับการสังเกตแบบมีส่วนร่วม และการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ

2. ศึกษาข้อมูลจากการปฏิบัติภาคสนามที่มีการแสดงดนตรีประกอบการแสดง เพื่อเก็บข้อมูลแต่ในช่วงที่เก็บข้อมูล มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 19 ทำให้เป็นอุปสรรคในการเก็บข้อมูลในการแสดง

3. เมื่อเก็บข้อมูลเสร็จเป็นที่เรียบร้อยแล้วผู้วิจัยได้นำข้อมูลดังกล่าว มาวิเคราะห์และแยกเป็นประเด็นหัวข้อต่าง ๆ

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

สมาชิกวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ จำนวน 20 คน

เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บข้อมูลการวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการออกแบบ แบบสัมภาษณ์ประวัติวงดนตรีและแบบสัมภาษณ์สมาชิกวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ อย่างละเอียด โดยให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจสอบข้อคำถามและกระบวนการในการสัมภาษณ์ เพื่อให้เก็บเป็นข้อมูลและเป็นประโยชน์ที่มีประสิทธิภาพสูงสุดในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยนำวัตถุประสงค์ทั้ง 2 หัวข้อ มาแยกเป็นประเด็นที่มีความเกี่ยวข้องกัน ดังนี้

1. ศึกษาบริบทต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์

2. ประวัติความเป็นมาของวงดนตรี มีการ

สัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้อง คือนางสาววราภรณ์ ชมกลิ่น นางสาวสดี ชมกลิ่น และนายวิชิตพัทธ์ วิณิชัย

3. สมาชิกในวง สัมภาษณ์ข้อมูลเบื้องต้นและเหตุผลของสมาชิกทั้งหมด 20 คน ในการร่วมวงดนตรี คณะบ้านลุ่มแบนด์

4. บทบาทของวงดนตรีในสังคม ผู้วิจัยได้แบ่งประเด็นเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ทางสังคมของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ไว้ 2 ด้าน คือ ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม และด้านการช่วยเหลือสังคม

5. การบริหารจัดการวงดนตรี แบ่งไว้เป็น 4 ประเภทคือ 1. ด้านการบริหารบุคคล 2. ด้านการบริหารงบประมาณ 3. ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ 4. ด้านการบริหารจัดการ

6. ศึกษาการประสมวงและบทเพลงของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ที่ใช้ในการบรรเลง โดยมีการนำเอาเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกมาใช้ และมีการจัดรูปแบบวง 3 ประเภท ได้แก่ รูปแบบที่ 1 วงดนตรีขนาดเล็ก รูปแบบที่ 2 วงดนตรีขนาดกลาง รูปแบบที่ 3 วงดนตรีขนาดใหญ่

7. ประเภทของบทเพลง แบ่งออกเป็น เพลงไทยแบบฉบับ เพลงที่นำทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ และเพลงไทยสมัยนิยม

8. การวิเคราะห์บทเพลง ผู้วิจัยนำบทเพลงซึ่งมีความเป็นเอกลักษณ์ และมีการนำไปใช้บรรเลงทุกครั้งเมื่อมีการแสดง จำนวน 3 บทเพลงคือเพลงได้เพลงโหมโรงโอยเรศ เพลงฝนนี้ และเพลงเทพธิดาผ้าขี้มาวิเคราะห์ในหัวข้อ การดำเนินทำนอง การดำเนินคอร์ดพื้นผิว และคีตลักษณ์

ผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษาคณะบ้านลุ่มแบนด์ แบ่งผลการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ศึกษาบริบทต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวข้องกับวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์

การศึกษาวงดนตรีร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ได้ศึกษาบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวงดนตรี ผู้วิจัย

ได้ศึกษาประวัติความเป็นมาของวงดนตรีและสมาชิก บทบาทของวงดนตรีในสังคม และการบริหารจัดการของวงดนตรี

1.1 ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ โดยครูแฉล้ม ชมกลิ่น เป็นผู้ริเริ่มก่อตั้งวงปีพาทย์มอญ ได้ศึกษาเล่าเรียนดนตรีไทยมาจาก หมื่นตันตรีการเจนจิต (สาย ศศิผลิน) ได้อยู่ในวงปีพาทย์มอญ สอนปีให้กับครูแฉล้ม ชมกลิ่น จนเป็นเครื่องมือเอก จนกระทั่งหมื่นตันได้เสียชีวิตลง ก็ยังบรรเลงดนตรีให้กับวงนี้อยู่ ต่อมาตนเองคิดจัดตั้งวงเป็นของตัวเอง โดยใช้ชื่อ แฉล้มศิลปิน ตอนแรกนั้น ครูแฉล้ม ชมกลิ่น ได้ตั้งวงอังกะลุงขึ้น จนพัฒนามาเป็นวงปีพาทย์มอญ ซึ่งสร้างให้แก่พี่ชายของตนเองคือ นายเฉลา ชมกลิ่น ไม่นานเมื่อพี่ชายเสียชีวิตลง ครูแฉล้ม ชมกลิ่น ได้สานวงดนตรีต่อ ทำการซื้อเครื่องดนตรีปีพาทย์มอญเป็นของตัวเอง โดยเป็นเงินเก็บจากการที่ออกแสดงงาน จุดนี้จึงเป็นจุดเริ่มต้นของการก่อตั้งวงดนตรีของครูแฉล้ม ชมกลิ่น เป็นของตัวเอง ประมาณปี พ.ศ. 2518 ใช้ชื่อวงดนตรีว่า “แฉล้มศิลปิน” ครูแฉล้ม ได้นำลูก ๆ หลาน ๆ และคนบ้านใกล้เคียงบริเวณรอบบ้านของตัวเอง มาทำการฝึกหัดบรรเลงเครื่องดนตรี จนได้รับความนิยม มีการว่าจ้างงานกันปากต่อปาก ทำให้วงดนตรีค่อนข้างที่มีชื่อเสียงในระดับหนึ่ง เมื่อวงดนตรีประสบความสำเร็จในระดับหนึ่งได้มีคนมาบริจาคเครื่องดนตรีตะวันตกเช่น ทรัมเบ็ต์ ทรัมโบน ยูโฟเนียม แซ็กโซโฟน จึงได้สร้างแตรวงขึ้น ในปี พ.ศ. 2550 เมื่อครูแฉล้ม ชมกลิ่น ได้เสียชีวิต วงดนตรีก็ได้มีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าวง เป็นนางสาววราภรณ์ ชมกลิ่น และเปลี่ยนชื่อวงเป็น วงศิษย์ครูแฉล้ม หลังจากนั้น นายวิจิตรวิทย์ วิจิตรชัย นายจิระ ใจเที่ยง เป็นสมาชิกในวง ได้มีความคิดจะพัฒนารูปแบบของวงให้มีความแปลกใหม่ และเป็นทางเลือกให้กับผู้ว่าจ้างมากขึ้น โดยทดลองนำเครื่องดนตรีตะวันตกบรรเลงกับวงดนตรีไทยที่บรรเลงอยู่แล้ว กลายเป็นวงดนตรีไทยร่วมสมัย และตั้งชื่อสำหรับวงดนตรีร่วมสมัยนี้ว่า “วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์”

1.2 สมาชิกในวงดนตรีไทยร่วมสมัยคณะ

บ้านลุ่มแบนด์ เป็นวงดนตรีที่ส่วนใหญ่แล้วสมาชิกจะเป็นญาติพี่น้องกันซึ่งเป็นญาติของนายแฉล้ม ชมกลิ่น และนางสาวลัดดี ชมกลิ่น โดยปัจจุบันมีนางสาววราภรณ์ ชมกลิ่น เป็นหัวหน้าวง และมีสมาชิกอีก 19 คน ซึ่งแต่ละคนจะประกอบอาชีพอื่น ๆ เป็นหลัก มีเพียงนายวิจิตรวิทย์ วิจิตรชัย และนายฉลอง ทองมูล ที่ประกอบอาชีพหลักเป็นนักดนตรี

1.3 บทบาทของวงดนตรีในสังคม

ด้านการอนุรักษ์วัฒนธรรม วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ยังคงรักษาความเป็นวัฒนธรรมอันดีงามของไทยที่บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์อย่างเห็นได้ชัด นั่นคือการอนุรักษ์การบรรเลงเครื่องดนตรีไทย และการบรรเลงเพลงไทยแบบฉบับไว้ กล่าวคือในการเล่นในงานที่มีพิธีกรรมจะมีการบรรเลงวงปีพาทย์และวงมโหรีก่อนการบรรเลงเพลงร่วมสมัยซึ่งยังคงยึดเป็นธรรมเนียมปฏิบัติกันมาตามแบบแผนของวงดนตรีไทยแบบฉบับ โดยแต่ละครั้งเมื่อมีการแสดงก่อนจะมีการบรรเลงเพลงร่วมสมัยก็จะมีการบรรเลงเพลงไทยก่อนทุกครั้งเพื่ออนุรักษ์ไว้ไม่ให้ลืมรากเหง้าของตนเอง ตัวอย่างเช่น ในการบรรเลงพิธีงานต่าง ๆ เมื่อมีการจุดธูปเทียนบูชาพระรัตนตรัยก็จะมีการบรรเลงเพลงสาธุการเพื่อน้อมไหว้และเคารพบูชา ทั้งนี้ก่อนการแสดงทุกครั้งจะมีการตั้งของกำนล ประกอบด้วย ดอกไม้ ธูป เทียน บุหรี่ เหล้าใส่พาน พร้อมด้วยเงินจำนวน 12 บาท และกล่าวบทไหว้เพื่อเรียกขวัญกำลังใจให้กับนักดนตรีในการบรรเลงทุกครั้ง ซึ่งในการกล่าวบทไหว้จะมีผู้อาวุโสที่สุดในวงเป็นคนกล่าว คือ นายเรวัต นากสุก ในการทำพิธีทุกครั้งจะเลือกใช้สถานที่ที่สะดวก เรียบง่ายและไม่ยุ่งยาก

ด้านการช่วยเหลือสังคม วงดนตรีคณะบ้านลุ่มแบนด์ มีการรับใช้สังคมอย่างเห็นได้ชัดเจน มีจิตสาธารณะที่ช่วยเหลือสังคมในบริเวณชุมชน เนื่องจากเป็นวงดนตรีที่มีชื่อเสียง และได้รับความนิยมในเขตดลิ่งชัน ทำให้มีผู้คนสนใจการเล่นดนตรีไทย รวมถึงลูกหลานในวงศ์ด้วยเช่นกัน เป็นสถานที่ในการฝึกหัดการเล่นดนตรีไทยเบื้องต้นและขั้นสูง ซึ่งวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์นั้น รับผิดชอบผู้ที่สนใจในการเล่นดนตรีไทยโดยมีการฝึกฝนสำหรับผู้สนใจ

มีแบบทั้งที่เรียกเก็บค่าใช้จ่ายและแบบไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย โดยขึ้นอยู่กับความสมัครใจของผู้ที่สนใจ จะเห็นได้ว่า วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีการช่วยเหลือสังคมด้วยการมีจิตสาธารณะ มีความเชื่อใจซึ่งกันและกัน มีการยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งมีการเคารพและให้เกียรติผู้ที่อยู่สูงกว่า ผลที่เกิดจากการช่วยเหลือสังคมของคณะบ้านลุ่มแบนด์ นี้ทำให้เกิดผลผลิตคนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีไทย ต่อ ยอดถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.4 การบริหารจัดการวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ค่อนข้างเรียบง่ายและเป็นกันเองมีการพูดคุยกันด้วยความเป็นกันเอง โดยสามารถแบ่งการบริหารของวงดนตรี ออกเป็นแต่ละด้านตามทฤษฎีการบริหาร 4 M ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคคล จะมีการจัดการแบบระบบเครือญาติ แต่จะมีผู้นำหรือหัวหน้าวงเป็นหลักในการบริหาร มีการเอาใจใส่สมาชิกทุกคนและรักทุกคนเหมือนเป็นพี่น้อง โดยการเข้าร่วมเป็นสมาชิกในวงส่วนใหญ่จะเป็นญาติพี่น้องของครูแฉล้ม ชมกลิ่น และมีการชักชวนคนอื่น ๆ ที่มีการพบกันในงานต่าง ๆ จะมีนายวิชาชีพ วิชาจรรย์ เป็นผู้รับคำสั่งอีกครั้งเพื่อนำภาระงานมากระจายให้กับสมาชิกในวง ส่วนอุปสรรคที่เจอบ่อยครั้งในการฝึกซ้อมคือ การมาฝึกซ้อมที่ไม่ตรงเวลา บางครั้งสมาชิกไม่สามารถมาฝึกซ้อมได้เนื่องจากติดภาระกิจอื่น หัวหน้าวงดนตรีจะมีวิธีแก้ปัญหาวิธีนี้คือเมื่อถึงวันแสดงจะมีการนัดแนะกับนักดนตรีให้กับผู้ที่ไม่สามารถมาซ้อมได้ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ จะมีการปรึกษากับสมาชิกในวงว่าจะใช้รูปแบบวงขนาดไหน และระยะทางในการแสดง เมื่อมีการตกลงเป็นที่เรียบร้อยแล้วจะมีการแบ่งค่าตอบแทนให้กับสมาชิกเท่ากัน ด้วยเงินจำนวนเท่า ๆ กัน มีการรับค่าตอบแทนตามขนาดของรูปแบบการบรรเลง ได้แก่ วงขนาดเล็ก จำนวนเงิน 5,000 บาท วงขนาดกลาง จำนวนเงิน 10,000 บาท และวงขนาดใหญ่ จำนวนเงิน 25,000 บาท ค่าตอบแทนที่สมาชิกจะได้ในแต่ละครั้งจะไม่เท่ากัน จำนวน 300 – 500 บาทต่อครั้ง แต่ถ้ามีงานที่ค่อนข้างระยะไกล ก็จะมีค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น ส่วนต่างของเงินว่าจ้างจะเก็บไว้เป็นส่วนกลางของวงดนตรีซึ่งเงินส่วนกลางนี้จะนำมาดูแล

พัฒนาวงในการซื้ออุปกรณ์ หรือใช้ในการซ่อมบำรุง 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรีส่วนใหญ่จะเป็นเครื่องดนตรีที่ตกทอดมาจาก ครูแฉล้ม ชมกลิ่น และบางเครื่องดนตรีก็จะเป็นเครื่องดนตรีส่วนตัวของสมาชิก มีสองลักษณะด้วยกันคือ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรี ส่วนกลางและวัสดุอุปกรณ์ เครื่องดนตรีส่วนตัว จะเป็นเครื่องดนตรีส่วนตัวของสมาชิกนั้น ๆ และการซ่อมบำรุงก็จะใช้เงินส่วนตัวในการซ่อมบำรุงโดยสมาชิกแต่ละคนจะรับผิดชอบเครื่องดนตรีของตัวเอง เป็นเพราะความรักและความชื่นชอบของสมาชิกอยู่แล้ว 4) ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดการวงในรอบด้านและดูแลกันอย่างเปรียบเสมือนครอบครัวของตัวเอง ซึ่งจะมีการจัดการในแต่ละประเด็น เช่น การฝึกซ้อม การรับงาน การดูแลรักษาเครื่องดนตรี และการดูแลสมาชิก

2. ศึกษาการประสมวงและบทเพลงของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ที่ใช้ในการบรรเลง

2.1 การประสมวง ของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีการนำเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกมาใช้ในการประสมวง การเลือกใช้เครื่องดนตรีนั้นไม่มีแบบแผนตายตัว แต่จะวางแผนการประสมวงอย่างคร่าว ๆ แบ่งเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเครื่องดนตรีไทย และกลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตก ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกำลังในการว่าจ้าง ของผู้ว่าจ้างวงดนตรี โดยการวางเครื่องดนตรีไทยเป็นหลักและเครื่องดนตรีตะวันตกในการประสานเสียงร่วมบรรเลง (ไม่ได้บรรเลงทำนองหลักในบทเพลง) โดยการจัดเครื่องดนตรีค้ำถึงเสียงในการบรรเลง เพราะฉะนั้น เครื่องดนตรีไทยในวงดนตรีร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ จะมีการปรับแต่งเสียงใหม่ให้เข้ากับเครื่องดนตรีตะวันตกเพื่อความกลมกลืนกันของเสียงในการบรรเลง

2.1.1 เครื่องดนตรี วงดนตรีร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีการแบ่งประเภทของเครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงคือเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตก ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ซิม ซอด้วง ซอขลุ่ยเพียงออ กลองแขก ฉิ่ง ฉาบเล็ก กรับพวง คีย์บอร์ด กีตาร์เบส กลองชุด คองก้า อัลโตแซกโซโฟน ทรัมเป็ต

และทรอมโบน โดยเครื่องดนตรีไทยที่ดำเนินการทำนอง คือ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ขิม มีระบบการเทียบเสียงในระบบเสียงของดนตรีตะวันตกในบันไดเสียง Bb Major โดยใช้การฟังผ่านหูเป็นหลัก มีนายวิชิตพัทธ์ วิจิฉัย เป็นผู้ปรับเทียบเสียงโดยใช้เสียงของคีย์บอร์ดที่ใช้ในวงดนตรีเป็นเครื่องเทียบเสียง ส่วนขลุ่ยเพียงออไม่สามารถปรับเทียบเสียงได้จึงต้องสั่งทำขลุ่ยเพียงออ เป็นเสียง Bb ตามเสียงของดนตรีตะวันตกโดยเฉพาะ ส่วนซอด้วง และซออู้ การวางนิ้วยังคงแบบแผนของลักษณะการบรรเลงดนตรีไทยแต่ยังมีการเลื่อนนิ้วเพื่อให้เข้ากับเสียงดนตรีสากล

2.1.2 รูปแบบการประสมวง มีรูปแบบการประสมวงที่นำเครื่องดนตรีที่มีอยู่แล้วมาบรรเลงร่วมกันโดยไม่ยึดหลักแบบแผนที่ตายตัว เกิดจากการหยิบจับเครื่องดนตรีที่มีอยู่มาบรรเลงร่วมกันโดยไม่มีแบบแผนตายตัวในรูปแบบการประสมวง โดยตั้งแต่เริ่มก่อตั้งวงมา มีการประสมวงในรูปแบบต่าง ๆ คือ 1) วงดนตรีร่วมสมัย รูปแบบที่ 1 (วงขนาดเล็ก) ประกอบด้วยผู้บรรเลงจำนวน 4 คน มีรูปแบบในการนั่งบรรเลงมีเครื่องดนตรีที่บรรเลง เช่น ระนาดเอก คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก 2) วงดนตรีร่วมสมัย รูปแบบที่ 2 (วงขนาดกลาง) ประกอบด้วย นักดนตรีและนักร้องจำนวน 5-6 คน ใช้เครื่องดนตรี ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก 3) วงดนตรีร่วมสมัย รูปแบบที่ 3 (วงดนตรีขนาดใหญ่) ประกอบด้วยนักดนตรีและนักร้องจำนวน 20 คน ใช้เครื่องดนตรีบรรเลง ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก ซออู้ ซอด้วง ขิม ขลุ่ยเพียงออ แซกโซโฟน ทรัมเป็ต ทรอมโบน กีตาร์เบส กลองชุด กลองคองก้า เมื่อจัดรูปแบบวงแล้ว คีย์บอร์ดจะเป็นเครื่องดนตรีตะวันตกเพียงเครื่องเดียวที่มีการใช้ร่วมกันกับทุกรูปแบบของวง ส่วนเครื่องดนตรีตะวันตกอื่น ๆ จะจัดอยู่ในรูปแบบที่ 3 คือวงดนตรีขนาดใหญ่และในการจัดรูปแบบวงแต่ละครั้งนั้นจะขึ้นอยู่กับสถานที่และจำนวนของสมาชิก ทำให้รูปแบบวงดนตรีร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีรูปแบบการประสมวงที่ไม่มีแบบแผนตายตัว

2.2 บทเพลง ความเป็นเอกลักษณ์ของ

วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ คือมีการนำเอาบทเพลงที่มีอยู่แล้วมาเรียบเรียงเสียงประสานและปรับปรุงแต่งคิดลักษณะของบทเพลงให้มีความเรียบง่ายมากขึ้น ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำบทเพลงของวงดนตรีไทยร่วมสมัยของคณะบ้านลุ่มแบนด์ มาศึกษาเก็บข้อมูลและนำตัวอย่างบทเพลงมาวิเคราะห์ซึ่งแบ่งหัวข้อได้ดังนี้

2.2.1 ประเภทบทเพลง การแบ่งประเภทบทเพลงของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ มีการแบ่งตามลักษณะการบรรเลงและบทเพลงที่มีอยู่แล้วนำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ และยังคงมีบทเพลงที่ยังคงบรรเลงแบบฉบับ ได้คัดเลือกเพลงโดยเลือกใช้บทเพลงไทยแบบฉบับ เพลงที่นำทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ และเพลงไทยสมัยนิยม

2.2.2 การวิเคราะห์บทเพลง เพลงโหมโรงโอยเรศ เป็นบทเพลงแรก ๆ ที่นำเครื่องดนตรีตะวันตกมาร่วมบรรเลงกับวงคือ คีย์บอร์ด และยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของการบรรเลงเพลงไทยแบบฉบับ ให้จุดเด่นอยู่ที่เครื่องดนตรีไทยเป็นหลัก มีการเทียบเสียงเป็นบันไดเสียงตามหลักทฤษฎีดนตรีตะวันตก ให้อยู่ในบันไดเสียง Bb Major โดยมีการตั้งเสียงยึดแบบระบบของดนตรีตะวันตก 440 Hz เมื่อเทียบกับเสียงคีย์บอร์ด การบรรเลงทำนองและลีลาของเครื่องดนตรีไทยทั้งหมดยังคงบรรเลงในแบบฉบับดั้งเดิมของบทเพลง แต่การฟังออกมาต่างจากแบบดั้งเดิมเพราะมีเสียงประสานหรือคอร์ดของดนตรีตะวันตกคอยบรรเลงสนับสนุนตลอดทั้งเพลง ซึ่งเป็นการสร้างสรรค์ผลงานด้านดนตรีทางการฟังจากบทเพลงโหมโรงโอยเรศที่ต่างจากเดิม และเชื่อมวัฒนธรรมทั้งสองกลุ่มเครื่องดนตรีเข้าด้วยกัน ซึ่งคือลักษณะของบทเพลงโหมโรงโอยเรศมีด้วยกันทั้งหมด 4 ท่อน โดยมีการวิเคราะห์คิดลักษณะตามทฤษฎีดนตรีตะวันตก แบ่งได้เป็น 5 ท่อน ดังนี้ A : B : C : D : E เป็นลักษณะของเพลงที่มีทำนองเดี่ยวตลอดรูปแบบ A : A : A

เพลงฝนนี้ เป็นการนำทำนองเพลงลาวสวยรอย ซึ่งเป็นเพลงไทยแบบฉบับ มีเครื่องดนตรีไทยดำเนินการทำนองและถูกตั้งระบบเสียงให้ตรงกับระบบดนตรีตะวันตก แต่เพิ่มสีสันของเครื่องดนตรีไทยเข้ามาในการดำเนินการทำนองคือ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม

ซอด้วง ซออู้ กรับพวง และกลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตกคือ อัลโตแซ็กโซโฟน ทรัมเป็ต ทรอมโบน และกลุ่มเครื่องดนตรีไทยจะมีบทบาทเด่นในท่อน C1, C2 กลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตกมีบทบาทตลอดทั้งบทเพลง โดยสรุปจากการวิเคราะห์ทางด้านต่าง ๆ ผู้วิจัยได้เห็นถึงความงดงาม อีกรูปแบบที่ต่างจากการบรรเลงแบบเดิม เพิ่มทั้งความรู้ในการบรรเลงและสุนทรียภาพได้ดียิ่ง โดยเพลงผืนนี้มีรูปแบบคีตลักษณ์ทางด้านดนตรีคือ A : B : C : A : C

เพลงเทพธิดาฟ้าซิ่น มีการนำเครื่องดนตรีไทยมาบรรเลงเพิ่มจากเพลงต้นฉบับที่มีแต่เพียงเสียงระนาดเอก โดยเพิ่มเครื่องดนตรีระนาดทุ้ม ซิม ซอด้วง ซออู้ กลองแขก ฉิ่ง เพื่อสร้างสีสันการบรรเลงให้แตกต่างจากเพลงต้นฉบับและการบรรเลงได้ปรับเปลี่ยนแนวทางใหม่ทางด้านจังหวะ คอร์ด ท่อนเพลง โดยบรรเลงสนับสนุนจากกลุ่มเครื่องดนตรีสากล คือ กีตาร์เบส คีย์บอร์ด กลองชุด คองก้า อัลโตแซ็กโซโฟน ทรัมเป็ต ทรอมโบน โดยรวมของเนื้อดนตรี ดนตรีไทยทำหน้าที่บรรเลงทำนองเป็นหลัก โดยเพลงเทพธิดาฟ้าซิ่นมีรูปแบบคีตลักษณ์ทางด้านดนตรีคือ A : A : B : A : C : B : A

สรุปผลการวิจัย

ผู้วิจัยได้สรุปผลการวิจัย จากการวิเคราะห์ในประเด็นหัวข้อต่าง ๆ ได้ดังนี้

1. ประวัติความเป็นมา ผู้ริเริ่มก่อตั้งคือ นายแฉล้ม ชมกลิ่น ซึ่งศึกษาดนตรีไทยมาจากหมื่นตันตรีการเจนจิต (สาย ศศิพลิน) มีการจัดตั้งวงดนตรี โดยใช้ชื่ วงดนตรีว่า “แฉล้มศิลปิน” โดยได้นำบุตรหลานของตนเองมาฝึกหัดเครื่องดนตรี จนได้รับความนิยมน มีการว่าจ้างงานกันปากต่อปาก ทำให้วงดนตรีค่อนข้างมีชื่อเสียง เมื่อนายแฉล้ม ชมกลิ่น เสียชีวิตลงมีการเปลี่ยนแปลงหัวหน้าวงเป็น นางสาววรารภรณ์ ชมกลิ่น และเปลี่ยนชื่ วงเป็น วงศิษย์ครูแฉล้ม ได้มีความคิดที่จะพัฒนารูปแบบของวงให้มีความแปลกใหม่และเป็นทางเลือกให้กับผู้ว่าจ้างมากขึ้น จนกลายเป็นวงดนตรีไทยร่วมสมัย และตั้งชื่ วงดนตรีไทยร่วมสมัยนี้ว่า “วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์” มีบทบาทในด้านการอนุรักษ์

วัฒนธรรมอันดีงามของไทย บ่งบอกความเป็นเอกลักษณ์อย่างเห็นได้ชัด บรรเลงเพลงไทยแบบฉบับไว้ โดยแต่ละครั้งก่อนการแสดง จะมีการบรรเลงเพลงไทยแบบฉบับก่อนทุกครั้ง ยังคงเป็นสถานที่สำหรับฝึกหัดเล่นดนตรีไทย มีการรับสมัครผู้ที่สนใจโดยมีแบบทั้งที่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย และแบบไม่มีการเรียกเก็บค่าใช้จ่าย ผลที่เกิดจากการช่วยเหลือสังคมของคณะบ้านลุ่มแบนด์ นี้ทำให้เกิดผลผลิตคนที่มีความสามารถทางด้านดนตรีต่อยอดถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา นอกจากนี้ มีการแบ่งการบริหารของวงดนตรีออกเป็นแต่ละด้านตามทฤษฎีการบริหาร 4 M ได้แก่ 1) ด้านการบริหารบุคคล จะมีการจัดการแบบระบบเครือข่าย แต่จะมีผู้นำหรือหัวหน้าวง ได้แก่ นางสาววรารภรณ์ ชมกลิ่น โดยหลักในการบริหารนั้นไม่มีความยุ่งยาก มีการเอาใจใส่สมาชิกทุกคน และรักทุกคนเปรียบเสมือนเป็นพี่น้อง การรับงานแต่ละครั้งจะมีนายวิชาชีพัทธ์ วิจิฉัย เป็นผู้รับคำสั่งเพื่อนำภาระงานมากระจายให้กับสมาชิกในวง มีการฝึกซ้อมและทำการตกลงว่าจะใช้วงขนาดใด งานประเภทอะไร แล้วมาปรึกษากับสมาชิกว่าจะมีการฝึกซ้อม และใช้เพลงอะไรในการฝึกซ้อมบ้าง งานที่รับมานั้นจะมีการแจ้งล่วงหน้าก่อนประมาณ 1 สัปดาห์ 2) ด้านการบริหารงบประมาณ จะมีการปรึกษากับสมาชิกในวงว่าจะใช้รูปแบบวงขนาดไหน เมื่อมีการตกลงเป็นที่เรียบร้อยแล้ว จะมีการแบ่งค่าตอบแทนให้กับสมาชิก ด้วยเงินจำนวนเท่า ๆ กัน มีการรับค่าตอบแทนตามขนาดของรูปแบบการบรรเลง ดังนี้ วงขนาดเล็ก จำนวนเงิน 5,000 บาท วงขนาดกลาง จำนวนเงิน 10,000 บาท และวงขนาดใหญ่ จำนวนเงิน 25,000 บาท ค่าตอบแทนที่สมาชิกได้ในแต่ละครั้งจะไม่เท่ากัน จำนวน 300 ถึง 500 บาท ต่อครั้ง ส่วนต่างของเงินว่าจ้างจะเก็บไว้เป็นส่วนกลางของวงดนตรี ซึ่งเงินส่วนกลางนี้ นำมาดูแลพัฒนาวงในการซื้ออุปกรณ์ 3) ด้านการบริหารวัสดุอุปกรณ์ โดยเครื่องดนตรีส่วนใหญ่เป็นเครื่องดนตรีที่ตกทอดมาจาก นายแฉล้ม ชมกลิ่น และเครื่องดนตรีบางชิ้นก็จะเป็นเครื่องดนตรีส่วนตัวของสมาชิก มีสองลักษณะคือ วัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีส่วนกลาง และวัสดุอุปกรณ์เครื่องดนตรีส่วนตัว จะเป็นเครื่องดนตรีส่วนตัวของ

สมาชิกนั้น ๆ 4) ด้านการบริหารจัดการ มีการจัดการวงในรอบด้านและดูแลกันอย่างเปรียบเสมือนครอบครัวของตัวเองซึ่งจะมีการจัดการในแต่ละประเด็น เช่น การฝึกซ้อม การรับงาน การดูแลรักษาเครื่องดนตรี และการดูแลสมาชิก

2. การประสมวงและบทเพลง มีการนำเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตกมาใช้ในการประสมวง เลือกใช้เครื่องดนตรีที่ไม่มีแบบแผนตายตัว โดยเครื่องดนตรีไทยจะเป็นหลักในการบรรเลง และเครื่องดนตรีตะวันตกบรรเลงประสานเสียง ประเภทของเครื่องดนตรีที่นำมาบรรเลงคือเครื่องดนตรีไทยและเครื่องดนตรีตะวันตก ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม ชิม ซอด้วง ซออู้ ขลุ่ยเพียงออ กลองแขก ฉิ่ง ฉาบเล็ก กรับพวง คีย์บอร์ด กีตาร์เบส กลองชุด คองก้า อัลโตแซ็กโซโฟน ทรัมเป็ต และทรอมโบน มีระบบการเทียบเสียงในระบบเสียงของดนตรีตะวันตกในคีย์ Bb Major ใช้การฟังผ่านหูเป็นหลัก เริ่มก่อตั้งวงดนตรี มีการประสมวงในรูปแบบต่าง ๆ คือ 1) รูปแบบที่ 1 (วงขนาดเล็ก) เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง ได้แก่ ระนาดเอก คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก 2) รูปแบบที่ 2 (วงขนาดกลาง) เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก 3) วงดนตรีร่วมสมัย รูปแบบที่ 3 (วงดนตรีขนาดใหญ่) เครื่องดนตรีที่ใช้บรรเลง ได้แก่ ระนาดเอก ระนาดทุ้ม คีย์บอร์ด ฉิ่ง กลองแขก ซออู้ ซอด้วง ชิม ขลุ่ยเพียงออ แซ็กโซโฟน ทรัมเป็ต ทรอมโบน กีตาร์เบส กลองชุด คองก้า เมื่อจัดรูปแบบวงแล้ว คีย์บอร์ดจะเป็นเครื่องดนตรีเพียงเครื่องเดียวที่มีการใช้ร่วมกันกับทุกรูปแบบของวง บทเพลงที่ใช้ในการบรรเลง มีการแบ่งประเภทบทเพลงตามลักษณะการบรรเลงและบทเพลงที่มีอยู่แล้ว นำมาเรียบเรียงเสียงประสานใหม่ และยังคงมีบทเพลงที่ยังคงบรรเลงแบบฉบับ ได้คัดเลือกเพลงโดยเลือกใช้บทเพลงไทยแบบฉบับ เพลงที่นำทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ และเพลงไทยสมัยนิยม บทเพลงที่นำมาวิเคราะห์ได้แก่ 1) เพลงโหมโรงโอยเรศ ซึ่งเป็นบทเพลงแรก ๆ ที่ได้นำเอาคีย์บอร์ดมาบรรเลงร่วมกับวง แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของการบรรเลงเพลงไทยแบบฉบับให้จุดเด่นอยู่ที่เครื่องดนตรีไทยเป็นหลัก การบรรเลงทำนอง

และลีลาของเครื่องดนตรีไทยทั้งหมดยังคงบรรเลงในรูปแบบฉบับดั้งเดิมของบทเพลง มีคีตลักษณ์ในรูปแบบทางด้านดนตรีตรีคือ A : B : C : D : E 2) เพลงฝนนี้เป็นทำนองเพลงไทยแบบฉบับ ใช้เครื่องดนตรีไทยดำเนินทำนอง และถูกตั้งระบบเสียงให้ตรงกับระบบดนตรีตะวันตก กลุ่มเครื่องดนตรีไทยจะมีบทบาทเด่นในท่อน C1, C2 กลุ่มเครื่องดนตรีตะวันตกมีบทบาทตลอดทั้งบทเพลง โดยเพลงฝนนี้มีรูปแบบคีตลักษณ์ทางด้านดนตรีคือ A : B : C : A : C 3) เพลงเทพธิดาผ้าซิ่น บทเพลงนี้มีการนำเครื่องดนตรีไทยมาบรรเลงเพิ่มจากเพลงต้นฉบับที่มีแต่เพียงเสียงระนาดเอก โดยเพิ่ม ระนาดทุ้ม ชิม ซอด้วง ซออู้ กลองแขก ฉิ่ง เพื่อสร้างสีสันการบรรเลงให้แตกต่างจากเพลงต้นฉบับ มีการปรับเปลี่ยนแนวทางใหม่ทางด้านจังหวะ คอร์ด ทำนองเพลง โดยบรรเลงสนับสนุนจาก กีตาร์เบส คีย์บอร์ด กลองชุด คองก้า อัลโตแซ็กโซโฟน ทรัมเป็ต ทรอมโบน โดยเพลงเทพธิดาผ้าซิ่นมีรูปแบบคีตลักษณ์ทางด้านดนตรีคือ A : A : B : A : C : B : A

การอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษา คณะบ้านลุ่มแบนด์ โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาประวัติ วง ลักษณะการประสมวงและบทเพลง ผู้วิจัยมีการอภิปรายดังนี้

วงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ เป็นวงดนตรีที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม มีการปรับเปลี่ยนรูปแบบวงเพื่อให้สอดคล้องและเหมาะสมกับงาน ทำให้วงดนตรีคณะบ้านลุ่มแบนด์ มีชื่อเสียงในชุมชนบริเวณเขตดลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร เริ่มต้นของการเป็นวงดนตรีร่วมสมัย วงดนตรีคณะบ้านลุ่มแบนด์ เป็นวงดนตรีประเภทวงปี่พาทย์มอญมาก่อน ต่อมา มีการพัฒนานำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาผสมผสานกับดนตรีไทย แต่ยังคงความเป็นเอกลักษณ์ของวง ปัจจุบันวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ ยังคงมีวงดนตรีที่แบบอนุรักษ์และผสมผสานกับดนตรีตะวันตก สมาชิกในวงส่วนใหญ่จะเล่นดนตรีได้ทั้งสองประเภทคือดนตรีไทยและดนตรีตะวันตก บทเพลงที่นำมาแสดงมีหลายรูปแบบ คือ เพลงไทยแบบฉบับ เพลงที่นำทำนอง

เพลงไทยแบบฉบับมาใช้ และเพลงไทยสมัยนิยม ซึ่งแต่ละประเภทบ่งบอกถึงการพัฒนาของการบรรเลงเป็นดนตรีร่วมสมัย ดังเช่นเพลงไทยแบบฉบับยังคงมีวิธีการเล่นแบบเดิมไม่มีการเปลี่ยนรูปแบบการเล่นใด ๆ การนำเอาทำนองเพลงไทยแบบฉบับมาใช้ก็เป็นการพัฒนามาจากเพลงไทยแบบฉบับแล้วนำเครื่องดนตรีตะวันตกเข้ามาประสมวง เปลี่ยนเป็นรูปแบบของเพลงลูกกรุงหรือสุนทราภรณ์ และเพลงไทยสมัยนิยมก็เป็นเพลงที่มีเอกลักษณ์คล้ายกับเพลงไทยแบบฉบับแต่ทำนองและวิธีการเล่นจะเปลี่ยน จะให้ความสำคัญกับเครื่องดนตรีตะวันตกแต่ก็มีการบรรเลงดนตรีไทยแบบฉบับเช่นกัน

ผลการวิจัยเรื่องการศึกษาวงดนตรีไทยร่วมสมัย กรณีศึกษาคณะบ้านลุ่มแบนด์ ซึ่งเป็นวงดนตรีที่ได้รับความนิยม ประวัติความเป็นมาของวงดนตรีค่อนข้างมีมายาวนานจากนายแฉล้ม ชมกลิ่น มีการถ่ายทอดความรู้ความสามารถทางด้านดนตรี โดยเฉพาะวงปี่พาทย์มอญ ปี่พาทย์ไทย และแตรววงให้กับลูกหลาน และผู้ที่สนใจ จึงทำให้วงดนตรีไทยร่วมสมัยคณะบ้านลุ่มแบนด์ สมาชิกส่วนใหญ่เป็นลูกหลานของนายแฉล้ม ชมกลิ่น มีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของ (ภคมน แสงมิ่งคละ, 2548, น. 132) ศึกษาพบว่าสภาพทางสังคมของคณะเอกศิลป์อยู่กันอย่างเป็นญาติมิตร เป็นพี่เป็นน้องกัน กล่าวคือได้มีการสืบทอดความรู้ให้กับนักดนตรีรุ่นหลัง การประสมวงเครื่องสายประสมออร์แกน คณะเอกศิลป์นำมาประสมแล้วได้ซอด้วง 1 คัน ซอเพียงออ 1 เล้า ขิม 1 หลัง ออร์แกน 1 หลัง โทณ-รำมะนา 1 คู่ ฉิ่ง 1 คู่ กรับเสภา 1 คู่ โดยมีซอด้วงและออร์แกนเป็นเครื่องนำ ทำให้เห็นว่าการพัฒนา

เอกสารอ้างอิง

- ปัญญา รุ่งเรือง. (2546). *ประวัติการดนตรีไทย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: บริษัทโรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.
- เพชรลดา เทียมพยูหา. (2556). *การศึกษาดนตรีร่วมสมัย กรณีศึกษาวงกำไล*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชามานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ).
- ภคมน แสงมิ่งคละ. (2548). *การศึกษาการถ่ายโยงวัฒนธรรมทางดนตรีวงเครื่องสายประสมออร์แกน*. (วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาดนตรีชาติพันธุ์วิทยา มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์).
- อานันท์ นาคคง. (2556). *การศึกษาดนตรีร่วมสมัยและผลงานดนตรีร่วมสมัย ในสังคมไทยปัจจุบัน*. กรุงเทพฯ: สำนักศิลปวัฒนธรรมร่วมสมัย กระทรวงวัฒนธรรม.

ของวงดนตรีจากวงดนตรีที่เป็นไทยแบบฉบับและเริ่มมีการประสมวง นำเอาเครื่องดนตรีตะวันตกมาบรรเลงร่วมกับวงดนตรีไทย นอกจากนี้ (เพชรลดา เทียมพยูหา, 2556, น. 193) กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของวงกำไล ซึ่งเป็นวงดนตรีร่วมสมัยที่ได้รับความนิยมเช่นกันว่า วงกำไลเป็นวงดนตรีร่วมสมัยหญิงล้วน บทบาทของวงเป็นปรากฏการณ์ทางดนตรีที่เป็นรูปแบบดนตรีไทยสากล เนื่องด้วยเป็นวงที่มีความแปลกใหม่จากดนตรีไทยแบบฉบับ แบ่งออกเป็นบทบาท 3 ด้าน คือ ด้านวัฒนธรรม ด้านสังคม และด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการวิจัยไปใช้

1. สามารถนำบริบทของวงดนตรีไปใช้ในการศึกษาค้นคว้าเพื่อหาเอกลักษณ์ของวงดนตรีที่ใช้ในการวิจัย
2. นำหลักการวิเคราะห์ของทฤษฎีดนตรีสากลไปใช้เพื่อวิเคราะห์บทเพลงอื่น ๆ ที่เป็นเอกลักษณ์ของวงดนตรีร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ศึกษาการประสมวงแบบใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้นภายในวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ เนื่องจากการพัฒนามาจาก วงปี่พาทย์ไทย วงปี่พาทย์มอญ วงอังกะลุง และแตรววง
2. ศึกษาบทบาทเพลงอื่น ๆ ของวงดนตรีไทยร่วมสมัย คณะบ้านลุ่มแบนด์ โดยนำทฤษฎีและหลักการวิเคราะห์ดนตรีตะวันตกมาเป็นเครื่องมือ เพื่อเป็นข้อมูลการศึกษาด้านดนตรีต่อไป